

98 § Lausuntopyyntö Satakunnan alueen pelastustoimen palvelutasopäätöksen muuttamisesta

D/231/09.00.00/2022

Asian selostus

Pelastuslain (2011/379) 27 §:n mukaan alueen pelastustoimi vastaa pelastustoimen palvelutasosta ja pelastuslaitoksen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä muista tässä laissa sille säädettyistä tehtävistä.

Pelastuslaitoksen tulee lain mukaan huolehtia alueellaan:

1. pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa
2. pelastustoimen valvontatehtävistä
3. väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittavasta hälytysjärjestelmästä
4. pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä

Pelastuslaitos voi laissa säädettyjen tehtävien lisäksi:

1. suorittaa ensihoitopalveluun kuuluvia tehtäviä, jos ensihoitopalvelun järjestämisestä yhteistoiminnassa alueen pelastustoimen ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kesken on sovittu
2. tukea pelastustoimen alueeseen kuuluvan kunnan valmiussuunnittelua, jos siitä on kunnan kanssa sovittu
3. huolehtia muistakin muussa laissa alueen pelastustoimelle säädettyistä tehtävistä

Pelastuslaitokselle lain mukaan kuuluvat tehtävät on suunniteltava ja toteutettava siten, että ne voidaan hoitaa mahdollisimman tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla ja että onnettomuus- ja vaaratilanteissa tarvittavat toimenpiteet voidaan suorittaa viivytyksettä ja tehokkaasti. Olosuhteiden vaatiessa tehtävät on asetettava tärkeysjärjestykseen. (2011/379, 28 §) 1.1.

Palvelutasopäätös on alueen pelastustoimen päätös pelastustoimeen kuuluvien tehtävien järjestämisestä. Sisäministeriö voi asetuksellaan antaa tarkempia säännöksiä palvelutasopäätöksen sisällöstä ja rakenteesta. Palvelutasosta päättää alueen pelastustoimi kuntia kuultuaan. Aluehallintovirasto valvoo pelastustoimen palvelutasoa. (2011/379, 29 §) Pelastuslain mukaan alueen pelastustoimen palvelutason tulee vastata paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia. Palvelutason määrittelyssä tulee huomioida lisäksi toiminta poikkeusoloissa. Palvelutasopäätöksessä tulee selvittää alueella esiintyvät uhat ja arvioitava niistä aiheutuvat riskit.

Riskien arvioinnin jälkeen tulee määritellä pelastuslaitoksen toiminnan tavoitteet, käytettävät voimavarat, sekä pelastuslaitoksen tuottamat palvelut ja niiden taso. Lisäksi palvelutasopäätökseen sisältyy suunnitelma palvelutason kehittämistä. Palvelutasopäätös on voimassa määräajan. (2011/379, 28 - 29 §) Satakunnan pelastuslaitoksen aiempi palvelutaso on laadittu vuosille 2014 - 2017, mutta käynnissä olleen alueuudistuksen johdosta palvelutasopäätöksen voimassaoloaika on jatkettu vuoden 2020 loppuun asti. Tämä palvelutasopäätös noudattaa rakenteeltaan sisäministeriön antamaa ohjetta (SM018:00/2012) alueen palvelutasopäätöksen laadinnasta. Palvelutasopäätöksen valmistelua ohjaa kansallinen pelastustoimen strategia, sekä pelastuslaitoksen omat strategiset linjaukset. Pelastuslaitoksen strategiassa (2020) on kolme painopistealuetta, joihin jokaiseen on määritelty viisi keskeistä tavoitetta. Nämä tavoitteet tullaan määrittämään mitattaviksi toimenpideohjelmiksi, joiden toteutumista seurataan pelastuslaitoksen johtoryhmässä ja työyksiköissä. Strategiaa tukevinä elementteinä ovat tiedolla johtaminen, tehtävien selkeys ja työhyvinvointi.

Palvelutasopäätöksen valmistelu käynnistettiin kesäkuussa johtoryhmän ja aluehallintoviraston tapaamisella, jossa keskusteltiin palvelutasopäätöksen valmistelun käynnistämisestä ja palvelutasopäätöksen sisällöstä. Tämän jälkeen käynnistettiin riskianalyysin päivitys, jonka osalta viimeiset muutokset tehdään, kun kuluvan vuoden onnettomuustilastot ovat käytettävissä. Varsinainen palvelutasopäätöksen valmistelu käynnistettiin ulkoisen selvityksen arviointiseminaarin jälkeen.

Lounais-Suomen aluehallintovirasto pyysi keväällä 2021 alueen pelastustoimelta selvitystä pelastustoimen palvelutasosta. Selvitystä pyydettiin siitä, miten pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen mukaiset pelastustoimen muodostelmat A- ja B-kiireellisyysluokan tehtävien osalta kootaan Harjavallan, Huittisten, Kankaanpään ja Ulvilan kuntien osalta. Lounais-Suomen aluehallintovirasto on 18.11.2021 antanut Satakunnan alueen pelastustoimelle korjausmääräyksen. Aluehallintovirasto määrää pelastuslain 85 §:n 2 momentin nojalla Satakunnan alueen pelastustoimen korjaamaan pelastustoimen palvelutasossa olevan huomattavan epäkohdan ja saattamaan pelastustoimen palvelutason alueellaan pelastuslain 85 §:n 1 momentin tarkoittamalle riittävälle tasolle. Tämän määräyksen mukaisesti Satakunnan alueen pelastustoimen tulee järjestää Satakunnan pelastuslaitoksen toiminta siten, että kaikkiin A- ja B- kiireellisyysluokan tehtäviin hälytetään pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen mukaiset pelastustoimen muodostelmat siten, että ne täyttävät ohjeessa annetut reunaehdot muodostelmien henkilömäärien vähimmäisvaatimuksille. Määräystä on noudatettava 30.5.2022 mennessä.

Porin kaupunginhallitus on päättänyt Satakunnan pelastuslaitosta ylläpitävän

vastuukunnan puhevaltaa käyttävänä lähettää Turun hallinto-oikeudelle pelastuslaitoksen valmistelun mukaisen valituskirjelmän Lounais-Suomen aluehallintoviraston korjausmääräyksen sisältävän päätöksen johdosta. Pelastuslaitos on jatkanut asian valmistelua selvittäen korjausmääräyksen kohteena olevien Harjavallan, Huittisten, Kankaanpään, Meri-Porin ja Ulvilan päivystävien paloasemien hälytystehtävien määrää ja luonnetta sekä vaihtoehtoja korjausmääräyksen toteuttamiseen. Johtokunta on linjannut vaihtoehdot, joiden mukaan pelastuslaitos on valmistellut palvelutason muutosesityksen lähetettäväksi hallintosäännön mukaisesti lausuttavaksi kuntiin. Pelastuslaitos on valmistellut palvelutason muutosesityksen johtokunnan viime kokouksessa tekemien linjausten mukaan.

Pelastuslaitoksen johtokunta pyytää lausuntoa Satakunnan alueen pelastustoimen palvelutasopäätöksen muuttamisesta. Lounais-Suomen aluehallintovirasto on 18.11.2021 antanut päätöksen, jolla Satakunnan alueen pelastustoimi määrätään korjaamaan palvelutasossa havaittu huomattava epäkohta. Palvelutasopäätöksen muutosta on valmisteltu johtokunnan antamien linjausten mukaisesti ja pelastuslaitoksen johtokunta päätti 29.3.2022 kokouksessaan lähettää liitteenä olevan palvelutasopäätösesityksen lausunnolle. Palvelutasopäätöksen muutosesitykset kohdistuvat sivuille 3, 13, 15 ja 16. Muutokset erottuvat korostettuina. Lausuntoa pyydetään 27.5.2022 mennessä osoitteella kirjaamo@satapelastus.fi.

Liitteet

Jakelu Toimeksi: Lausuntopyyntö Satakunnan alueen pelastustoimen palvelutasopäätöksen muuttamisesta
Pöytäkirjan ote-Satakunnan pelastuslaitoksen johtokunta - 29.03.2022, klo 1800
Palvelutasoesitys, 2021 - 2025_20220329_Lausuntoversio_kokouksessa päivitetty versio
Pöytäkirjan ote-Satakunnan pelastuslaitoksen johtokunta - 08.03.2022, klo 1800

Kunnanjohtajan päätösehdotus

Palvelutasopäätöstä tulisi vielä päivittää riskiarvioinnin osalta. Avin vaade henkilöstön lisäyksestä tulee lisäämään merkittävästi hyvinvointialueen kustannuksia pelastustoimen osalta. Henkilöstölisäyksen toteuttaminen on haastavaa, koska ammattitaitoisesta henkilökunnasta on jo tällä hetkellä pulaa. Mikäli kustannukset hyvinvointialueilla nousevat, tämä tulee heijastelemaan myös kuntatalouteen ainakin viiveellä. Resursseja on kohdennettava mahdollisimman tehokkaasti myös hyvinvointialueella.

Kunnanhallitus haluaa erityisesti kiinnittää huomiota vapaaehtoispalokuntien toimintaan ja kustannustehokkuuteen. Pienille kunnille VPK toiminta on elintärkeää. Hyvinvointialueen tulee huolehtia, ettei vapaaehtoispalokuntien

toimintaedellytyksiä heikennetä ja toimijoiden koulutuksesta huolehditaan.

Päätös

Palvelutasopäätöstä tulisi vielä päivittää riskiarvioinnin osalta. Avin vaade henkilöstön lisäyksestä tulee lisäämään merkittävästi hyvinvointialueen kustannuksia pelastustoimen osalta. Henkilöstölisäyksen toteuttaminen on haastavaa (24 paloiesimiehen ja 10 palomiehen rekrytointitarve), koska ammattitaitoisesta henkilökunnasta on jo tällä hetkellä pulaa. Mikäli kustannukset hyvinvointialueilla nousevat, tämä tulee heijastelemaan myös kuntatalouteen ainakin viiveellä. Resursseja on kohdennettava mahdollisimman tehokkaasti myös hyvinvointialueella.

Kunnanhallitus haluaa erityisesti kiinnittää huomiota vapaaehtoispalokuntien toimintaan ja kustannustehokkuuteen. Pienille kunnille VPK-toiminta on elintärkeää. Hyvinvointialueen tulee huolehtia, ettei vapaaehtoispalokuntien toimintaedellytyksiä heikennetä ja toimijoiden koulutuksesta huolehditaan.

Kunnanhallitus näkee tärkeänä, että vuorovaikutuksen kehittäminen turvataan hyvinvointialueen ja palokuntayhdistyksen välillä.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksistä, jotka koskevat yksinomaan valmistelua, täytäntöönpanoa tai kokouksen järjestäytymistä (Kuntal 136§)

Pöytäkirja nähtävänä www.karvia.fi 22.4.2022

Tiedoksianto

Asianosaiset:

Annettu tiedoksi sähköisesti

Päivämäärä: 22.4.2022

Vastaanottajat: